

## ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:  
Egy évre . . . 10 kor. — fill.  
Hat óra . . . 5 kor. — fill.  
Három óra . . . 2 kor. 50 fill.  
Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.  
Egyes számok 20 filléért kaphatók  
a kiadóhivatalban.

# BARSA.

**H I R D E T É S E K**  
Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill.  
készenlért 12 fill., többször 10 fill. fizetendő.  
Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.  
**Hivatalos hirdetések**  
100 szóig 2 kor. 60 fill., azontul minden szó 2  
fillérvél számítottak.  
**A nyilttérben:**  
minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.  
Velünk közöltetásban levő hirdető-írdák, elő-  
fizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-  
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.  
Kéziratok vissza nem adatnak.  
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer  
— vasárnap reggel. —

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba  
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.  
A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

## Béke.

Léva, 1906. apr. 7-én.

„Győzelem után fűzd szorosabbra  
páncsodat”. Japán közmondás.

Reménykedve, de a honszerető  
szív titkos aggodalmával olvastuk a  
napilapok cikkeinek végén a folyton  
ismételt biztatást: *a nemzet győzni fog,*  
az aggodalom nem vált valóra, a  
remény teljesült: *a nemzet győzött.*  
Nem fegyverrel, nem is erőszakkal,  
csak az igazsággal, mely azonban erő-  
sebb és áthatóbb minden fegyverek  
élénél. A béke tehát megvan. Napok  
kérdése, és az ősi, ezeréves alkotmány  
helyre lesz állítva. Hogyan? Azon  
most ne búsuljunk. „Fertőgyából ki-  
emeltük őt, kihoztuk őt a szabad  
levegőre”. Bizony a fertőnek, a pos-  
ványának éktelen nyomai meg fognak  
látszani tagjain, éktelen nyomai annak  
a posványának, melyben olyan régen,  
régen senyvedett.

Épen azért, midőn a megkönnyeb-  
bülés első pillanatai elmúltak, midőn  
átéreztek már azt a nagy gyönyört,  
hogy valami nagy, fenyegető, súlyos  
teher szakadt le lelkünkéről, érett ész-  
szel, higgadtan nézzünk körül, hogy mi  
a teendő. Ne rakjuk le a fegyvert,  
balgatag bizodalommal ne engedjük  
át magunkat a biztonság kéjes érze-  
tének: aki elalszik, annak kifosztják  
zsebeit. Pedig ősi hibánk ez nekünk  
magyaroknak; a nagyidai cigány-  
vajda komikus kérdése drasztikus,  
de valljuk meg, hű parodiája a magyar-  
ság hevületének. A történelem is lép-  
ten nyomon kimutatja, hogy győzelem  
után veszítettük el a csatát. A mező-  
keresztési diadal után „a diadal mámo-  
rában a viadallal felhagyva, a marta-  
lékra estek, a zászlókat a pénzes  
ládákra tűzték s azokon táncolni kez-  
dettek . . . a török lovasság által  
megtámadtatván, oly zavarba estek,  
hogy nemcsak a martalékokat, hanem

rendetlen futásnak eredve, saját tábo-  
rukat is oda hagyták, melyet az ellen-  
ség 97 ágyúval együtt elfoglalt.”

Közelebről ennél sokkal keser-  
vesebb példákat is hozhatnánk föl.  
Tehát nem szabad letennünk a  
fegyvert, azt a millió meg millió ma-  
gyar ember fegyverét, mellyel csak  
most kezdtük meg a harcot, és ime  
már is önbizalom szállta meg a szí-  
vünket, és ime a vész már is elmúlt.  
Eddig az volt a nézetünk, hogy had  
védelmezzék a magyar állam és magyar  
nemzet ügyét azok, akik arra hivatva  
vannak, álljon őrt az országgyűlés.  
Most már tudjuk, hogy ezen őrség  
mögött egy nagy hadseregnek kell  
állania. *A magyar haza nem nélkülöz-  
heti egyetlenegy, bár legkisebb fiának  
fegyverét sem, mindenkire szüksége van.*  
A cselekvés ideje következett el, most  
már tenni kell. Mindenki komolyan,  
becsületesen tegye meg azt, amit fogad-  
ott, s ha semmit sem fogadott, hall-  
gasson hazafias lelkiismeretére.

Nagyon soká tartott a tél, de már  
itt van a tavasz. Kétségbevonhatat-  
lanul. Lehet az idő hűvös, lehet sze-  
les, de abban bizhatunk, hogy a tél  
az ő zordonságával már vissza nem  
jöhet. A tavasz, a meleg napsugár, a  
serény munka, szántás, vetés, ültetés  
id-je itt van. *Ilyenkor dicsőlik igazán a  
tulipán.* Ami eddig nyílt, az csak  
melegházi növény.

A természet most ünnepli ujjaszű-  
letését. Mi ősi alkotmányunk vissza-  
állítását ünnepeljük. Ezt az alkotmányt  
az ősök bölcsesége építette, szent  
királyok, lángeszű fejedelmek emelték  
támaszlopait, korcs utódok ásták alá  
alapját, s már recsege, ropogva össze-  
dőlni készült a fenséges alkotmány,  
akkor kétségbeesett kiáltással milliók  
siettek védelmére, férfiak, nők vegyest  
— és „él magyar, áll Buda még!”  
De vigyázzunk, a lábbadozóknak

nagyon gondos ápolásra van szüksége.  
Legyünk józanok, munkások és becsü-  
letesek. Mindenesetre pedig *fűzzük  
szorosabbra a páncselt.*

— a —.

## Hogyan lehet a gyermek dadogóvá.

Írta: Szobolovszky István, gyógyped. tanár.

Hazánkban átlagvéve több mint 30000  
hibásbeszédű tanuló van. E statisztikai adat  
arra enged következtetni, hogy a jelzett  
mennyiség a tanulók összes számának  
mindegy 40% nak felel meg. A hibásbeszédű  
gyermek zöme az 5—14 éves gyermekek  
között található. Ezen körülmény abban  
nyeri magyarázatát, hogy az említett időben  
a gyermek beszédfejlődése még nincs be-  
fejezve s majdnem mindegyik az u. n. élet-  
tani beszédhibában szenved. Maga a hibás-  
beszéd bénító hatással van a tanulónak  
előmenetelére is.

Hogy ez így van, mutatja ama statisztikai  
adat, mely jelzi, hogy évente előme-  
netelében hátramaradt: 35% o fiú és 35% o  
leány. A hibásbeszédű tanulók között leg-  
több a dadogó. (25% o fiú, 14% o leány.)

Ez a szűk körű statisztikai adat után,  
nézzük, legalább kisebb körvonalban, hogy  
minő beszédhiba a dadogás.

A dadogás oly beszédhiba, melynél a  
rendes beszéd folyama meg van akasztva.  
A beszélő a mondat vagy egy-egy szó  
elején, midőn bizonyos hangokat, rendszeren  
m sszhangzókat kellene képezni, magakad  
s csak nagy erőlködéssel beszél, vagy egy-  
általán nem tudja folytatni a beszédet.

A dadogás okozója az akarattól füg-  
getlen izomösszehúzódás (görcs.)

Ezen görcs lehet állandó, tartós (tonus-  
os), midőn a beszélőszervek valamelyik  
hangnál hosszabb-rövidebb ideig mozdulat-  
lanul állnak, pl. b . . . árány, s lehet e  
görcs ismétlődő (klonusos) b. b. b. bárány.  
Ez a görcs több helyen keletkezhetik. Így  
pl. a hangotadó izmokon, légzőizmokon,  
ajak és arcizmokon.

A görcs által keletkezett akadály nem-  
csak a beszédet zavarja, súlyosítja, hanem

ezen folyamat alatt a légzés is megakad.  
Ez esetben az arcz kipirul, az orrcimpák  
kitágulnak, sőt hogyha a görcs hosszabb  
ideig tart, el is kékülhet az illető; valósá-  
gos fuldokló képét mutatja.

A görcsökön kívül láthatunk egyéb-  
b u. n. együttmozgásokat. Így pl. homlokon,  
orrcimpán, szemöldökön, kezeken, karokon,  
vállban sőt lábokban is.

Mindez onnan eredt, mert a dadogó  
nem képes uralozni a szükséges sok izmon,  
erőlködik, erősebben idegez be egy izmot,  
miáltal görcs jön létre.

Ezen kisebb körű kiterítés után térjünk  
át azon okokra, melyek a dadogást elő-  
idézik.

Ezek többfélék.

Ezen okok közül legveszedelmesebb az  
u. n. hajlamosító ok. A hajlamosság az  
egyéni szervezeten azon sajátága, mely őt  
valamely betegségre (abnormiára) hajla-  
mosítja teszi. Ilyen hajlamosító ok a dad-  
ogásnál a vérmérséklet. A dadogó egyének  
többnyire ingerlékeny természetűek. Ezen  
tünet a gyermekeknél gyakoribb mint a  
 felnőtteknél. Tapasztaljuk, hogy a gyerme-  
kek sietnek beszélni — szótagokat elhelyel-  
nek — miáltal akadoznak s így könnyen  
dadogókká lesznek.

Felnőtt egyénnél a nyugodtság folytán  
gyakran magától is megszűnik a dadogás.  
A beszédszervek legnagyobb hajlandóságot  
mutatnak a dadogásra akkor, midőn a gyer-  
mek a begyakorolt szavakhoz bizonyos  
fogalmakat tanul kapcsolni. A beszédszervek  
izmai e korszakban nem eléggé gyakor-  
lottak s így a beszédkezdés és a beszélő-  
szervek izmai közt visszás arány gyakorta  
igen feltűnően nyilatkozik. Ezen idő az u.  
n. élettani beszédhibák szaka, mely később  
fokról-fokra magától is megszűnik, de ha  
nem ügyelünk eléggé a gyermek beszéd-  
jére, az esetben állandósulhat.

Gyakorta tapasztaljuk, hogy a beszélni  
tanuló gyermekek a mondat, sőt még szó  
közepén is megállnak. Ennek jelentősége  
abban nyilvánul, hogy a gyermek tüdejének  
a lélegzőképessége (kapacitása) kisebb mint

## TÁRCZA

### Ne bántsatok!

Ne bántsatok, mulassatok csak!  
Táncoljatok! a zene szól!  
Ne bántsatok, — én elvonulok  
És hajszolok egy eltűnt álmat,  
Zokogva, sirva, szótlannul . . .

Ne kérdezzétek, hogy ki bántott?  
Kaczagjatok, a zene szól!  
— Nekem egy álom tűnt az égbe  
S a táncz hevében elfeledni  
Hiába minden, nem tudom . . .

Az ajkam reszket . . . édes vágyam  
Szép álmódásom — ég veled!  
A könny kicsordul két szememből  
S nincsen ki lágyan átöleljen . . .  
Kaczagjatok ki emberek!

### Nem az vagy . . .

Nem az vagy édes, a ki voltál.  
Nem az a bálvány, az a szent!  
Kényszermosoly a csókos ajkon,  
Igen, tudom, hogy mit jelent . . .

Ölelésed sem az, mi régen,  
A csókos is kihílt, fagyott . . .  
Ugye a mult emléke él még?  
De már varázsa elhagyott!

Hiog van — lám, a perzselő nyát  
— Lelkünk hiába álmodik,  
Ha nincs sugár, ha nincs ígézet  
— Iramlik, elszáll, eltűnik . . .

Te is hazudtál annyi mással.  
Neked is más az Istened!  
Sohse hazudj! mond csak ki bátran  
Szeretődök, de nem lehet!

Nem az vagy édes, a ki voltál,  
Nem az a bálvány, az a szent!  
Kényszermosoly a csókos ajkon  
Igen, tudom, hogy mit jelent?

Dr. Radványiné Ruttkay Emma.

### Sokba kerül.

(Igaz történet)  
Írta: Tolstoj gróf.

Franciaország és Itália között, a Föld-  
közi tenger partján, van egy kis hercegség.  
Neve Monakó. Ebben a hercegségben keve-  
sebb a lakos, mint egy nagy faluban, mind-  
össze 7000; földje pedig annyi van, hogy  
egy-egy lakosra alig esik egy hold. Van ural-  
kodójuk is, aki pátóban lakik, körülveszik  
öt udvari emberek, miniszterek, püspökök,  
generálisok és katonaság.

Katona nem sok akadt, mindössze 60  
ember, te hát csak katonaság ez is. Az  
uralkodó jövedelme sem lehet sok. Adó  
ott is van: állami és községi. Mint máshol,  
ugy itt is megadóztatják a dohányt, a bort,  
a pálinkát. Kevés ugyan a lakosok száma, de  
hát azért dohányoznak és isznak, különben  
a fejedelem nem tudná fizetni udvari embereit,  
hivatalnokait, sőt neki is felkopnák az álla, ha  
nem lenne meglehetősen jövedelme.

Hercegségének jövedelmi forrását ké-  
pezi a játékpénz. A nép játszik; majd nyer,  
majd vesz, de a bérlőnek mindig van nye-  
resége. Ezért a bérlő sok pénzt fizet az állam-  
nak. Nagy bért pedig azért fizet, mert jelen-  
leg csak egy olyan játszóterem létezik az  
egész Európában.

Az előtt a kis német hercegségekben is  
voltak ilyen játszóhelyek, de körülbelül 12

éve már, hogy ezeket becsukatták és pedig  
azért, mert ilyen játszóterekben igen gyar-  
ran nagy szerencsétlenségek történtek. Jön  
valaki, elkezd játszani, bemászik, mindenét  
elveszti, sőt idegen pénzt is, aztán rideg két-  
ségbeesésében vízbe ugrik vagy fegyverrel  
kioltja életét. A németek ennek eltörlését a  
fejedelemnek megparancsolták — de a mona-  
kióval ezt nem tudják megtenni. Így maradt  
fenn ez az egy játszóterem. Azóta, ha valaki  
játszani akar, elmegy Monakóba, ott elveszti  
vagyonát s a fejedelem besöpri a hasznát. Aki  
egyenes és tisztességes munkát végez, az ne-  
hezen épített magának kőpalotát. A monakói  
fejedelem igen jól tudja, hogy ez nem szép  
dolog, de hát mit tegyen? Élnie kell. Hiszen  
az sem dicőreates, ha valaki tisztán a dohány-  
ból és pálinkából élőködik. — Így él ez a  
fejedelem, uralkodik, a pénzt bezsebeli és pa-  
lotájában minden annak rendje és módja sze-  
rint történik, akárcsak a nagy királyoknál.

Még meg is koronáztatja magát, kirán-  
dul, rendjeleket osztogat, büntet, kegyelmez  
és törvényeket szab. Mindez ugy történik,  
mint a nagy királyoknál. Persze hát csak  
kicsiben.

Nos, ime, hat év előtt ennél a fejede-  
lemnél gyilkosság történt. Pedig a lakosok sze-  
ledek s ilyen dolgot azelőtt nem lehetett ott  
hallani. Összejöttek a bírák és bíraskodtak.  
Abban állapodtak meg, hogy a bűnöst lefe-  
jeztetik. Jó. Az ítéletet elküldték a fejede-  
lemhez. Csak az volt az akadály, hogy a her-  
cegségnek nincs guilotinja és hóhérja. A mi-  
niszterek tanakodtak s végre abban állapod-  
tak meg, hogy kérdést intézzen a franciákhoz:

vajjon kaphatnának-e tőlük rövid időre ilyen  
szereszmot és mestert, — választ kérnek hogy  
mibe fog az kerülni, — a levél elment.

Egy hét múlva megjött a válasz. „Szer-  
eszmot és hóhért küldhetünk, mindössze fizet-  
nek azért 16,000 frankot!” Bejelentették ezt  
a fejedelemnek, aki sokáig gondolkodott és  
ismételtette magában: „16,000 frank!” —  
„Annyit nem ér” felelte „ez a gézengúz.  
Nem lehetne ezt olcsóbban előállítani? 16,000  
frank sok pénz, így adó fejében minden lak-  
osra naponként 2 franknál is több jut. El-  
birják-e? Hogy aztán ne lázongjanak.”

Tanácskoztak, hogyan lehetne a dolgot  
nyélbe ütni? Elhatározták, hogy az olasz ki-  
rályhoz fordulnak. Franciaország, mint köz-  
társaság, semmibe sem veszi a királyokat, de  
hát az olasz fejedelem király léttére bizonyára  
olcsóbban is megteszi. Írtak ez ügyben s  
azonnal jött a válasz.

Olaszország azt írta, hogy a nyaktólót és  
a mestert örömmel megküldi. Fizetnek érte  
a felállításával együtt 12,000 frankot. Ez már  
olcsóbb, de mégis sok. Egy gonosztevő eny-  
nyit nem ér . . . Így is majdnem két frank  
esik egy-egy lakosra.

Megint csak tanakodtak. Gondolkodtak,  
töprengedtek, nem lehetne-e olcsóbban be-  
szerezni? Nem akadna-e olyan katona, aki  
ugy házilag leünné? Egyre megy: a hábo-  
ruban is lőttük egymás fejét. A generális aztán  
tárgyal az ügyben a katonákkal. A katonák  
fejüket csóválták, „Nem” felelik „mi ahhoz  
nem értünk, mert hát nem is tanultuk.”

Mit tegyének? Tanácskoztak újra. Más  
eszettek ki, „Meg kell a halálbüntetést élet-  
fogytiglani börtönnre változtatni” — mondják

a felnőtt emberé s így gyakrabban kell belélegeznie is.

Ezen gyakori akadozás néha dadogásra is vezethet. Hogy ez ne történhessék, előbb kisebb körű mondatokat beszéljünk vele s egyuttal figyelmeztessük arra, hogy rendszeresen vegyen lélegzetet. Továbbá figyelmeztessük arra, hogy a szavak kezdőbetűit ne ismételtesse, előbb jól gondolja át, hogy mit akar kimondani.

Többek között tapasztaljuk azt is, hogy a serdültebb koru lányok között kevesebb a dadogó, mint a fiuknál. Mindez onnan eredt, mivel a nő mellkasi légző s a férfi hasi légző. Ez okból a nő lélegzése szemlélhetőleg kiserhető s így kevésbé tér el a rendszeres lélegzéstől, mi legfontosabb feltétele a beszédnek. — A dadogásnál az átöröklés még nincs teljesen bebizonyítva, de az erre való hajlamoság igen.

A beszéd utánzásán alapszik. Tapasztalati tény, hogy a gyermek sokkal könnyebben sajátítja el a rendellenes beszédet, mint a rendes beszédet. Hogyha tehát a családban, a gyermek környezetében dadogó van, az esetben a gyermek könnyen lehet dadogóvá. Hogy ez be ne következék, a gyermek környezetétől távol kell tartani minden egyes hibásbeszédűt.

A felős gyermeknél a dadogás gyakran az iskolában lép fel. A felős gyermek könnyen zavarba jut s ez hajlamos lehet a további következményre. Gyakran az iskolában a fizikai ragályozás lép előtérbe; alkalom nyílik más dadogók követésére. A tanulók csupa kedvtelésből utánozzák a dadogó társaikat s így ők is dadogókká lehetnek.

Nagyobb hajlamoságot mutatnak az oly gyermekek, akik alkoholt fogyasztanak, mivel tudjuk, hogy alkohol fogyasztás akadályozóvá teszi a beszédet.

A dadogás előidézői lehetnek még pszichikai okok is. Ilyenek: a megijedés, megfázás stb. Mindezeket kivül alkati fejlődési hibák is befolyással vannak a dadogás előidézésére. Ilyenek: a nyulajk, farkastörök, a kemény-szűpad hasadéka. Mindez ugyan a dadogásnál nem játszik nagy szerepet, de akadályozza a rendes beszéd fejlődését. Hasonló befolyásnak a különböző orrdaganatok, polypok, orrszűkületek stb. Ezek hátránnyal vannak a rendes lélegzéstől.

A különböző agybántalmak szintén okai lehetnek a dadogásnak.

Mindezekkel nem meríttem ki teljesen a dadogás összes okait; ezeken kivül még számos oka lehet a dadogásnak, melyekről más alkalommal szólnék.

egyesekek. Ezzel a fejedelem irgalmasságot gyakorolhat és kevesebb lesz a kiadás. Megint az volt a baj, hogy ilyen börtönök nem volt. Kis és sötét zárkákkal rendelkeztek ugyan, de életfogytani börtön ott nem létezett. De mégis csak találtak számára helyet. Bezárták és őrt állítottak melléje.

Az őt örökdöött és eljárta a fejedelem konyhájába az ételért. Hat hónapja, egy éve ül már a rab. Az év végével a fejedelem összeadta bevételét és kiadását s látta, hogy a gonosztevő élelméze sokba kerül, aztán fizetni és etetni kellett az őrt is. Ez kitesz évenként legalább 600 frankot. Pedig a gyilkos még fiatal és életerős, élhet még 50 esztendeig is. Tessék a kiadásokat fedezni! — Ez lehetetlen!

A fejedelem összehívta a minisztereket: „Gondoljatok ki!” mondá „valami mást! Mit tegyünk a pimasszal? Így bizony sokba kerül. Az egyik felel: „Tudjátok mit, urak, távolítsuk el tőle az őrt.” Másik pedig erre: „De hát akkor elszökik a rab.” „Szőkjék, ne törődjünk vele.” Bejelentették ezt a fejedelemnek, aki a megoldást helyesnek találta.

Az őt dolgára ment. Várták, mi történik ez után. Elérkezett az ebéd ideje, a gonosztevő kijött, kereste az őrt, de nem találta; eiment tehát magabédjeért a fejedelem konyhájába. Megelégedett azzal, amit kapott, vissza tért a börtönbe, magára zárta az ajtót és leült. Másnap ugyanezt tette. Ement az ételért de nem szökött el a világot sem.

„Mit tegyünk?” „Meg kell neki egyenesen mondani, — felelik — hogy nincs rá szükségünk. Távozzék!” Helyes. Az igazságügy-miniszter maga elé idézteti és így szól hozzá: „Miért nem szökök? Nincs mellette őrt! Sza-

## Miért van szükség az Országos Iparpártoló Szövetségre?

Egy jó szót hallottunk a multkor. Azt mondta valaki, hogy itt az ideje, hogy a hazafiasság üres szólamaival végre valahára a praktikus sovinizmus váltsa fel. Az a sovinizmus, mely kenyeret ad a kivándorlásra kész ezreknek, mely népesíti a magyar gyárak elhagyott munkatermeit, mely megemlíti a nemzetnek azokat a millió koronákat, melyek könnyelműségünk és indolenciánk folytán külföldre vándorolnak.

A praktikus sovinizmus nem az utcán leljük, dogmáit nem a magas politika diktálja, a praktikus sovinizmus tetteit a magyar társadalomnak kell megalkotni a gyakorlati élet vas'ogikájú parancsai szerint.

A magyar nemzetet mostani helyzete feltartóztatatlannal hajítja a praktikus sovinizmus karjai közé. A politikai aspirációk megbénítva, a nemzet akaratereje alkotmányjogi téren lenyűgözve! A nemzet kezében ma csak egyetlen egy kard van, az, melylyel *nemzeti termelésünket* megvéde mehetjük a megsemmisítéstől.

Sokáig támaszkodott a magyar ipari termelés az állami és hatósági megrendelések kényelmes oszlopára. A mit mi magyarok magunkon hordtunk, „egészen a hajunk fényéig”, idegen nemzetek munkásainak adott kenyeret, a magyar ipar pedig a helyett, hogy a magyar magánfogyasztásért való emésztő küdelembe bocsátkozott volna, egyszerűen a hatósági vállalkozó köntösebe hajt és beérte azzal, amit az államtól és a batóságoktól kapott.

A hatósági iparfenntartás megbízható volta csőtörtőközt mondott abban a pillanatban, a mikor a politikai orkán magrontotta a közigazgatási gépezet kerékeit. *A magyar ipar ott állott a minimumra korlátozott hatósági rendelésekkel, megbízható magyar fogyasztó közönség nélkül.*

Ebben a kritikus helyzetben érkezett el a praktikus sovinizmus korszaka. A magyar társadalomban mintha megmozdult volna valami, ezt mondván: a magyar iparnak, ennek az utolsó kapcsolnak, mely bennünket az eleven élethez köt, még sem szabad elbukni. És a kerekedemben is, mintha megszólalt volna a lelkiismeret hangja, azt mondván: a magyar ipar iránti kötelességeimnek talán most fokozott mértékben kell éleget tenni.

Mint a vihar jön, váratlanul, közvetlenül, átmenet és rendszer nélkül, úgy fogtak bele egyszerre a társadalom küömböző rétegeiből alakuló szabad szervezetek az iparpártolás munkájába. Az egyik a tulipán feltűzést ajánlja, a másik bejárja a boltokat, magyar árak tartására szólítván fel a kereskedőket, a harmadik minden rendelésnél át akarja vizsgálni a kereskedő fakturáit, a negyedik a vidékeken egyleteket látit, az ötödik felolvasásokat rendez. Csupa egymagában dicsérete törekvés, mely tagadhatatlanul használni fog ugyan, mely élesíteni fogja a közhangulatot, de mely nem fogja eredményezni a magyar iparnak az egész vonalon való teresztését, megokolt és a fejlődés követelményeivel számoló felkarolását.

Minek tagadjuk, a praktikus sovinizmusnak eddig nem volt temploma, annak megépítését az alapnál kell kezdeni. Egymás után, logikus sorrendben kell hordani az

badon mehet, a fejedelem nem fog ezért haragudni.”

„A fejedelem nem fog haragudni, de hová menjek én? Önök engem megbecstele nitettek, most én már senkinek sem kellek, aztán elszoktam, sőt elfelejttem a munkát. Önök velem” folytatja „igazságtalanul bántak el. Ez nem járja. Kimondták felettem a halálos ítéletet, jó; végre is kellett volna azt hajtani, de önök nem tették. Ez az első. Nem vitatkoztam önökkel. Aztán rám szótták az életfogytiglani börtönt, őrt is állítottak mellém, hogy hozza el ebédemet, s egyszerre tuladtak az őron. Ez a második. Akkor sem ellenkeztem. Magam hoztam eleségemet. Most önök azt mondják: fuss. Akármilyen történi, de én nem távozzom.”

Mit tegyének most? Megint csak összeült a tanács. Mit csináljunk? Nem szökök. — Gondolkodtak. Adjunk neki nyugdíjat. E nélkül nem rázzuk le nyakunkról. Ezt is bejelentették az uralkodónak. „Nos, mit tegyünk vele — mondá — másképp nyakunkon marad.” Előirányoztak neki 600 frankot. Kihirdették előtte a határozatot.

„Jól van — feleli ő — ha rendszeren fizetnek, akkor eltávozzom.”

Ebben maradtak. Egy harmadát kifizették előre, elbucuzott tőlük és elhagyta a hercegség határát. Mindössze negyed óráig utazott a vonaton. Ott aztán letelepedett, vett egy darab földet kert számára és nyugodtan él. Reades időben eljár nyugdíjért. Néha benéz a játszótérre, 2—3 frankot betesz, néha nyer, néha vesz és nyugodtan hazatér. Szerényen él.

Szerencsése, hogy ez nem történt meg vele ott, hol nem kimélik a költséget a lefejezésre vagy életfogytiglani börtönre.

Ford. Gerő János dr.

épülethez a téglákat, hogy siker koronázza azt a munkát, a melytől a nemzet annyit remél. A téglahordásnak ezen kevésbéhangzatos, de annál hasznosabb munkájára vállalkozott az „Országos Iparpártoló Szövetség”, mely gyakorlati érvényt akar szerezni annak a jóakarotnak, mely most a nemzet minden rétegében nyilvánul. Az a kérdés, közgazdaságilag ki akarjuk-e használni a kedvezőt helyzetet vagy nem. Ha csak pillanatnyi sikert akarunk aratni, ha olyan mozgalmat akarunk szítani, a melynek bölcsője s koporsója is a politikai helyzet pillanatnyi alakulása, úgy az Országos Iparpártoló Szövetségre szükség nincs.

De ha komoly férfiak módjára, állandó, a politikai viszonyoktól független diadalra akarjuk segíteni a magyar ipart, ha igazán meg akarjuk vetni azt az alapot, a melyen a biztos jövő zálogát képező magyar ipar nyugodhatik, akkor égető szükség van az Országos Iparpártoló Szövetségre, mely az összes közgazdasági érdekek kímélésével, gyakorlati, szakszerű, maradandó sikereket ígérő irányba akarja terelni azt az iparpártolási mozgalmat, a mely ma egyetlen vizsgálunk, az egyetlen reménység, mely keresztül tör a mai Magyarország felhőborította egén. Használni akarunk a nemzetnek, a mainak és utódaink nemzetének, ezzel a jelzővel indulunk harcba és ez az a jel, melyben győzni fogunk!

Sugar Ottó.

## Barsvármegye közigazgatási bizottságának ülése.

Barsvármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 3-án tartotta ülését, melyen Sényi Kálmán főispán elnököt, Dombay Vilmos tiltakozott Sényi Kálmán főispán elnöklése és Pogány József alispán jelenléte ellen és az összes tárgyaknak a napirendről való levételét indítványozta. — Elnöklő főispán elrendelte a szavazást, — az indítvány mellett 4, ellene 6 szavazat, mire Dombay Vilmos, Huberth Vilmos, Kosztolányi Sándor és Kosztolányi Aurél választott bizottsági tagok eltávoztak.

Ezután az ülés teljes rendben folyt le. Pogány József alispán bejelentette, hogy mivel a vármegye igazgatásának vezetését csak a mult hó 28-án vette át, nincs abban a helyzetben, hogy a legutóbbi alispáni havi jelentésig visszamenőleg foglalkozhasson a bizottság elé tartozó ügyek előadásával, azért csak a tisztikarban beállott azon személyi változásokat jelenti be, hogy a vármegye főispánja a kormánytól nyert kivételes felhatalmazásánál fogva Simonyi Béla alispánt, Majláth László főjegyzőt, Bodó János első aljegyzőt, — Rajczy Géza közigazgatási gyakornokot és Minarovic István központi díjokat hivatalos köteleességük teljesítésének és a hivatali engedelmességnek megtagadása miatt állásaiktól elmozdította, és Pogány József mosony-megyei volt alispánt alispánná, — Szabó Lajos II-od aljegyzőt főjegyzővé, Dr. Lúley György III-od aljegyzőt az I. aljegyzői állásra végleg, — továbbá a megüresedett II-od aljegyzői állásra Lattes Sándor II-od oszt. alzólabíró, — a II-od oszt. szolgabírói állásra pedig Rikovszky Kálmán közigazgatási gyakornokot ideiglenesen helyettesítette.

A kir. pénzügyigazgató bejelentette, hogy a folyó évi marcius hóban egyenes adóban befiztetett 70542 kor. 20 fl. mult évi marcius hóban 14009 kor. 83 fl. a folyó évben több 56532 kor. 37 fl. Hadmentességi díjban befolyt 1694 kor. 14 fl. mult évi marcius hóban 254 kor. 43 fl. a folyó évben több 1439 kor. 69 fl.

A vármegyei tiszti főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot Léván, a lévai járásban, Körmöczbányán és az oszlányi járásban kedvező volt, — ellentén az ar-maróthi, verebélyi, garamszentkeresztai járásokban és Ujbánya városban kedvezőtlen volt.

A kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter az ujbányai, lévai és körmöczbányai iparos és kereskedő tanácszások évi fenntartási szükségletére 3300 korona államsegélyt engedélyezett, — a vármegye területén alkalmazott tanítók részére ez évben eddig korpótlék czimén 23822 kor. 60 fl. fizetések kiegészítésére pedig 35522 koronát utalványozott.

A törvényhatósági állatorvos jelenti, hogy az állategészségügyi viszonyok folyó év február hóban kedvezők voltak, mivel járványos betegségek sehol sem fordultak elő. — r. t.

## Barsvármegye törvényhatósági bizottságának gyűlése.

A folyó hó 5-ére Sényi Kálmán főispán által összehívott közgyűlésen a törvényhatósági bizottság tagjai nagy számban jelentek meg. — A közgyűlést 10 órakor a főispán megnyitotta és bejelentette, hogy a tegnapi tartott állandó választmányi ülésen — a tárgyak a napirendről levétettek ugyan, azonban azért a törvényhatósági bizottság az ügyeket letárgyalhatja. — Ezután Kosztolányi Aurél szólalt fel, kijelenté, hogy Sényi Kálmán főispán hatáskörét el nem ismeri, — mert arról, hogy az esküt letette, a törvényhatósági bizottságnak tudomása nincs, — arról értesítést nem kapott

és ha az esküt valahol letette volna is — az erről felvenni szokott jegyzőkönyv a törvényhatóságnak megküldve nem lett. — A főispán addigi működése a törvényellenes eljárás egész láncolata. — A törvényhatósági bizottságnak kötelessége a vármegye jogait megvédeni. — Indítványozza, hogy mivel a főispánnak a törvényhatósági bizottság által kitűzött rendes közgyűlést elhatalasztani és ujat összehívni joga nincs, indítványozza, hogy az összes tárgyak a napi rendről levétessenek. Ezen indítvány egyhangul elfogadva lett, — ezt a főispán határozatilag kimondotta és a közgyűlést berekesztette. — r. t.

## Különlélek.

— **Legújabb politikai híreink** szerint a béke alapjának biztosítása végett *Vekerle Sándor* miniszterelnöksége mellett tárczát vállaltak *Kossuth Ferenc*, gróf *Andrássy Gyula*, gróf *Apponyi Albert* és gróf *Zichy Aladár* is; a többi tárczára nézve mai napig még megállapodás nem történt.

— **Villanyfény a plebánia templomban.** Tegnap szerelték fel a nagy templomban a villanyos világító testeket. Az immár ragyogó ékességű templomnak kiváló disze lesz a nagy, 30 égős csillár, tiszta arany-bronzból készitve, mely *Bakó Ferenc* polgármesterünk áldozatkészségét dicséri. Ezen a pompás csilláron kivül a padok közt gyönyörű álló kandelaberek és a falakon karos lámpatartók fogják terjeszteni a villanyos fényt. Este 1/10 órakor próbavilágítást tettek, amikor is a munkálat tökéletesen bevált és a nagy csillár egymaga is tündéri fényvel árasztotta el a templom hajóját.

— **Jönnek a színészek.** *Mezei Kálmán* a mult évben itt működött színigazgató jelenti, hogy jól szervezett társulatával városunkba jön s f. hó 15-én húsvét vasárnapján az Oroszlán fogadó nagy termében megkezdik az idei színi évadot. Első előadás lesz: *János vitéz*. A társulat teljesen új erőkből van összeállitva. Minden szerep-kör többszörösen van beöltve. Énekesek, énekesnők, kiváló hangu erő. A műsor olyan, hogy biztosra vehető a siker, színrekerülnek az újdonságok közül: *Gül-Baba*, *Legvitézebb huszár*, *Leányka*, *Koldusgróf*, *Rátartós királykisasszony*, *Huszárvér*, *Kukorica Jónás*, *dalművek* — *Smolen Tóni*, *Mádi Zsidó*, *Csöppség*, *énekes játékok*. — *Órangyal*, *Hazám*, *Ajax vígjátékok*. — *Ördög bibliája*, *Fehér Anna*, *népszínművek*. — *Heidelbergi diáklelet*, *Zsidók*, *Ifjuságunk színművek*, stb. . . A színházi jelentést a napokban fogják kibocsátani.

— **Bódogh Lajos** lévai polgármesternek Bars vm. Közigazgatási bizottságának 417/1906 sz. határozatát a polgármesternek alább közölt fellebbezés folytán a Belügyminiszter megsemmisítvén mindkét hivatalos okiratot itt szöszent ismertettük. „Tekintetes Közigazgatási bizottság! Barsvármegye Alispánjának 550/1906 számú I-ső foku és a közigazgatási Bizottságnak 417/1906 számú II-od és I-ső foku határozata ellen ezennel előterjesztést és fellebbezést nyujtok be és a következőkben sorolom föl előterjesztésem és fellebbezésem indokait: Azon két határozat a fegyelmi eljárás elrendelésére vonatkozó részében egybehangzó s így ellene nem élhetnek fellebbezéssel, — azonban úgy vélem, hogy az 1886 évi XXIII. t. c. 2 §. utolsó pontja értelmében főispáni jog gyakorlásáról gondoskodás nem történik, — mert a legfelsőbb fegyelmi hatóság — a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur — figyelmezt a törvényen nem alapuló I-ső és II-od foku határozatokra ezenel felhívom s a 417/1906 számú a beadott első fellebbezésemben felsorolt törvényes indokaim alapján azon két határozat megsemmisítését azért is kérem, — mert azok keletkezésénél Simonyi Béla alispán mint panaszos, mint I-ső foku egyes bíró és mint II-od foku társasbírósi elnök szerepel, — tehát háromszorosan is érdekelt személy lévén — saját ügyében nem bíraskodhatott. De megváltoztatandó mintkét határozat azért is, mert nem az 1886 évi XXII. t. cz. 90. §-ára van alapítva, — ezért nincsenek azok indokolva, — már pedig sem az Alispáni szék, sem a közigazgatási bizottság mint hatóság nem azért van fölállitva, — hogy onnan az illetők saját személyüknek — felelősség nélküli — elégtételt szolgaltassanak, hanem hogy a törvény rendelkezései végrehajtsák. De nem csak a fegyelmi eljárásra vonatkozó intézkedéseknél van az I-ső és II-od foku határozattal a törvény félre téve, — hanem a felfüggesztés kérdésében a Közigazgatási Bizottság mint I-ső foku hatóság határozván, az 1886 évi XXII. t. cz. 93 §-ának első pontját szintén megsértette, — mert neki jelen esetben nincs joga elrendelni a felfüggesztést, — mivel nem ő az a törvényben emittett hatóság, aki a vizsgálatot elrendelte” s akinek jogában áll — ha a körül-mények indokolják — a felfüggesztést is elrendelni. — Itt kijelentem, hogy a Közigazgatási Bizottság 417/1906 számú határozatának azon állítása, hogy azon fellebbezésben az Alispán személyét újabb sértésekkel illettem, — a fellebbezés tartalmával meg van czáfolva, — s tagadnom kell azt; — azon állítás tarthatatlan voltát érzi a 417/1906 számú határozat is, mert meg sem kísérli a Közigazgatási Bizottság elősorolni az általa sértőknek vélt kitételeket

a nem is fordul az 1897 évi XL. t. cz. 46. §-a értelmében az illetékes hatósághoz meg-  
 torlás végett, — de a 2486/1883 számú  
 belügyministeri rendelet értelmében sem  
 jár el, — hanem az Alispáni határozat pél-  
 dája nyomán az 1886 évi XXII. t. cz. 90.  
 §-ának felretételével, minden törvényre való  
 hivatkozás és indok nélkül — illetéktelenül  
 felüggesztésamat, mondja ki azért, mert az  
 Alispán indokolatlan határozata ellen felleb-  
 bezni merem. Ezeket elegendőnek tartom  
 folhozni a Közigazgatási Bizottságnak a fel-  
 függesztés tárgyában hozott I-56 foku hatá-  
 rozata igazságtalan és teljesen indokolatlan  
 voltára. Tisztelettel kérem ezek alapján a  
 Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter urat,  
 mint legfőbb felebbezési hatóságot: méltó-  
 zatni a felüggesztésre és a fegyelmi eljárás-  
 ra vonatkozó határozatoknak összes  
 intézkedéseit megsemmisíteni és Baravármegye  
 Alispánját és Közigazgatási Bizottságát  
 a törvény megtartására szorítani. Kelt Léván  
 1906 évi február hó 25-én. Teljes tisztelettel:  
 Bódogh Lajos polgármester, lévai lakos.  
 A vármegye alispánja folyó évi január hó  
 20-án 550 szám alatt hozott határozatával  
 Bódogh Lajos Léva város polgármestere  
 ellen, egy felebbezésben a vármegye alispán-  
 jával szemben használt sértő kifejezéseit  
 miatt — fegyelmi eljárást rendelt el. —  
 Ezen alispáni határozat a közigazgatási bi-  
 zottság folyó évi február 13-án 417 szám  
 alatt hozott határozatával helybenhagyta s  
 egyszersmind nevezett polgármester hivatá-  
 lától is felfüggesztette. Bódogh Lajos e ha-  
 tározata ellen felülvizsgálati kérelmet ille-  
 tőleg fellebbezést terjesztett elő. — Ennek  
 folytán az ügyet megvizsgálván, minthogy  
 felülvizsgálati kérelemre csak törvénybe,  
 vagy szabályrendeletbe ütköző avagy ille-  
 téktelenül hozott határozatok semmisíthetők  
 meg, ez alapon a határozatoknak a fegyelmi  
 eljárás elrendelésére vonatkozó részei meg-  
 semmisítésére kellő indokot fennforogni nem  
 találtam. — Miután azonban az 1886 évi  
 XXII. t. cz. 93 §-a rendelkezéséhez képest  
 a felüggesztés elrendelésére az jogosított, a  
 ki a fegyelmi eljárást elrendelte, s minthogy  
 a jelen esetben azt nem a közigazgatási  
 bizottság rendelte el: a közigazgatási  
 bizottság határozatának a polgármester fel-  
 függesztésére vonatkozó rendelkezése nyilván  
 törvénybe ütközik, miért is azt ezenel  
 megsemmisítem, illetve hatályon kívül helye-  
 zem. Erről a közigazgatási bizottságot a  
 folyó évi március hó 13-án terjesztett iratok  
 visszaküldése mellett s a f. hó 21-én 30191  
 sz. a. kelt távirati rendeletemre való hivat-  
 kozással tovább intézkedés végett értesítem.  
 Budapest 1906 március hó 27-én. A minster  
 helyett: *Kajka László s. k. államtitkár.*

— **Tűzek Léva vidékén.** Járásunk  
 községekől sűrűen jönnek jelentések kisebb  
 nagyobb tűzekről. E félszem elem majd  
 minden nap felüti riasztó képét hol az egyik,  
 hol a másik községben. — A f. hó 2-án  
 este 7-óra tájban Grsztygyörön Fűri Ist-  
 vánnál gyulladt ki a ház, és csakhamar  
 4 lakóházat pusztított el. — Április 3-án  
 Alsóvárán községben Pólya András (szó-  
 dói) beltelken összerakott 2 kazal szalma  
 égett el s veszélyeztette a polgároknak ve-  
 rejtekké szerzett vagyonát, kérdjük: miért  
 engedi meg a hatóság a nagyobb mennyi-  
 ségű szalma halmait a beltelkeken? — Majd  
 április hó 6-án Nagytörlen pusztított a vö-  
 rös kakas, ahol is az esti órákban Kótrusz  
 János háza gyulladt ki, csakhamar 9 ház  
 melléképületekkel s több házi állat lett a  
 tűz martaléka. — Amint értesülünk e tűzek  
 mindannyija gondatlanságból eredt.

— **Halálozás.** Réti Károlyné, sz. Bayer  
 Hedvig, nyug. székes-fővárosi tanítóné éle-  
 tének 48 ik évében hosszú szenvedés után f.  
 hó 7-én Léván elhunyt. Hat kiskorú árva  
 maradt.

— **Nem kell bécsi rongy.** Roményel  
 és önérettel töltheti el minden magyar em-  
 ber szívét az a hazafias mozgalom, mely a  
 cselekvés terére lépett, a mellyel teljesül a  
 költő óhaja: „csak hogy egyszer tenne is  
 már valamit.“ — A lévai szabómesterek  
 becsületesen láttak hozzá a dologhoz, ma-  
 gyar posztóból készítik a ruhákat, nem ki-  
 mélik e téren a fáradságot, még a költség-  
 őbletet sem, megtérül az a jobb minőség  
 révén, meg különben az a magyar gyár is  
 előcsobban szállíthat majd, ha nagyobb lesz  
 a forgalom. Ilyen dicsőreates buzgalmat lá-  
 tunk több lévai divatárúsnál is, míg mások  
 még mindig az osztrákkal vannak megelégedve.  
 A drogeria kirakatában kihívólag diszolegnek  
 a gráci és bécsi árak, csupa német felirattal.  
 A Feiner és Kürthi ruhakereskedő cég azt  
 hirdeti, hogy magyar és argoi szövetekből  
 készít ruhát, ami különösen hangzik, mikor  
 másképp tudjuk, hogy az egész üzlet egy  
 bécsi cég bízománya. — Talán rosszul fog-  
 ni itt-ott ezeknek a dolgoknak szellőztete-  
 sés, de meg kell tennünk, különben nem  
 érünk célt. Természetesen erre első sorban  
 hivatal van maga a társadalom, és minden  
 árszárló egyén.

— **Személyi hírek.** Sényi Kálmán bir-  
 terint bucsuzatlanul távozott Aranyos-Ma-  
 róthról, már minden podgyászt is magával  
 vitte. — Pogány József kinevezett alispánt  
 napokban Aranyos-Maróthon az utcán  
 verteék.

— **Név magyarosítás.** Knapp Alfréd  
 Knapp Dávid leval gépraktáros fia veze-  
 tőjét Kovács-ra magyarosította.

— **Tulipán-jelvények.** A napokban  
 nálunk is megjelentek a tulipán-jelvé-

nyek, de mivel még csak most lesz módjá-  
 bana hazafias mozgalom által indított tulipán  
 jelvény előállításának a „valódi“ tulipánokat  
 a vidékre szétküldeni, az eddig megjelent  
 tulipán-jelvényeket a „hamis“ vagy „osztrák“  
 tulipán-jelvények közé kell sorolnunk. —  
 A tulipán-jelvények árának 70 — 80 százaléka  
 jótékony célra lesz fordítva, a hamisaknak  
 ára pedig hasonlóképp zsebébe kerül. Vigyáz-  
 zunk tehát a tulipán-jelvények vásárlásánál.  
 A valódiak ára 1, 2 és 3 korona, a hamis-  
 sak 40, 50 vagy 70 fillér.

— **Szomorú iparpártolási arány.**  
 Az iparpártolás arányában egy kissé tur-  
 csán érint bennünket a magyarországi szap-  
 pangyárosok egyesületének az a jelentése,  
 hogy az Ausztriából bejövő szappanmennyiség  
 évről évre tetemesen nagyobbodik; míg 1897-ben  
 a behozatal 27.000 méter-mazsát tett ki, addig  
 1905-ben nem kevesebb, mint 80.000 méter-  
 mazsát importáltunk körülbelül 5 millió K.  
 értékben. — Valóban itt volna már az ideje  
 annak, hogy kevesebbet beszéljünk és többet  
 tegyünk.

— **Kinövezések.** Az igazságügymi-  
 niszter Varsányi Imrét és Naláczy Adámot  
 az aranyosmaróti törvényszékhez irnokokká  
 nevezte ki.

— **Magyar iparcikkek beszerzési  
 forrásai.** A „Védegyelet“ által megindított  
 ama hazafias mozgalom, hogy összes szűk-  
 ségleteinket hazai származású árukkal fedez-  
 zük, szükségessé teszi, a magyar iparcikkek  
 beszerzési forrásainak ismeretét, hogy a ha-  
 zafias mozgalomhoz lelkesedéssel csatlakozott  
 kereskedőink tájékozást nyerjenek, a felől,  
 hova forduljanak árukészletük beszerzése  
 iránt. — Addig, míg e tekintetben újabb  
 címűtár össze lesz állítva, a beszercebányai  
 kereskedelmi és iparkamara figyelemzeti az  
 érdekelteket és fogyasztókat, hogy a  
 magyar királyi Kereskedelmi Múzeum  
 „Kiviteli Címűtár“ cím alatt kiadott már  
 olyan jegyzéket, a mely az összes jelentő-  
 sebb hazai beszerzési forrásokat magában  
 foglalja. — Ezt a címűtárt évről évre kiegészít-  
 ti pótlózetekkel, a melyekből eddig  
 kettő jelent meg. — A „Kiviteli Címűtár“ a  
 kiadóál Stephaneum-nyomda részv. társ.  
 Budapest, Szentkirályi-u. 28 alatt 5 koroná-  
 ért, a pótlózet pedig egyenként 1—1 koro-  
 náért. *Nyitrai és Társa* könyvkereskedése  
 utján is megrendelhető.

— **Honi ipar.** Amőta az iparukat  
 pártoló mozgalom megindult, sok tapasztala-  
 taltal lettünk gazdagabbak. Ezek a tapasztala-  
 tok pedig sokkal vigasztalóbbak, mintsem  
 remélhetők. Így szokás volt sok mindenre  
 rámondani: „azt nem csinálják nálunk“ stb.  
*Furagó Samu*, a védegyelet fáradhatatlan  
 alelnöke meghozta a honi termékek cím-  
 tárát, s már is több kereskedőt kiokított  
 arra nézve, hogy igenis csinálnak nálunk is,  
 csak utána kell nézni. Annyi bizonyos,  
 hogy pl. a férfi ruházatot illetőleg egyáltalán  
 nem szorulunk a külföldre. Kint is  
 minőségű és igen csinos szöveteink vannak,  
 ugyanezt mondhatjuk a kalapot illetőleg,  
 a lábbeliről ne is beszéljünk. S ha ez így van,  
 igazán oktalanság volt eddig is, hogy nem  
 a magunkéban járunk. Valóságos monopoli-  
 lumot csináltak a gráci loden-ből, a gécsi  
 gyárban még jobb lodent gyártanak, de nem  
 kellett senkinek, mert a grácinak esküdtünk  
 hűséget. Erre megint azt mondják a kisle-  
 lőket: ugyan mennyit produkál az a gécsi  
 gyár, hány emberrel dolgozik? Hát majd  
 produkál többet, akár mennyit, ha kell, de  
 eddig nem kellett. Az iránt is nagy volt  
 az ijedség, hogy hogyan váltjuk majd be  
 az ígérletünket, hogy nem veszünk idegent,  
 mikor nincs magyar *gallér vagy készelő!* És  
 mindenki busán rámondta: hogy bizony  
 nincs. Pedig hát van! Győrőtt 200 ember  
 egyebet sem csinál, mint *kráglit*, és ha szük-  
 séges, beállítanak 500 embert. A tanulság  
 min ezekből az, hogy nem kell sopánkodni,  
 hanem a dolgoknak utána nézni, akarni és  
 tenni.

— **A kassai kereskedők** egy táblát  
 tettek ki üzletük ajtajára, amelyen ez olv-  
 vasható: „osztrák utazónak tilos a bemenet.“  
 Mindenesetre radikális eljárás, amely azt  
 mutatja, hogy a kassai kereskedők nem  
 kérkednek üres jelszavakkal.

— **Vásári lopások.** Vig József több-  
 ször büntetett grkelecsényi lakos *Guzsi* Áajos  
 társával — *Streihner* József lévai lakos ud-  
 varából egy 30 korona értékű marhabőrt  
 elloptott. A bőrt ujbarsra vitte értékesítés  
 végett, de az ottani kereskedő, a csendőr-  
 ségnek tudomására adta s így derült ki a  
 lopás. — *Régi* András gróki lakos, — ki  
 már egy esetben csizma lopás miatt hűsölt;  
 újból tetten éretett, midőn szalmával rakott  
 szekeren elrejtette *Opecska* Ferenc lévai  
 cizmadiá iparos sátorából elemelt egy pár  
 csizmát. Bekísértetvén, kihallgatásakor váltig  
 erősítette, hogy nem tudja, ki tehette a  
 csizmát szekerére. Minthogy azonban eme  
 védekezését a rendőrség nem volt hajlandó  
 figyelembe venni, tehát a kir. járásbíró-  
 ság-hoz feljelentett.

— **Anyakönyvvezető helyettesek.**  
 A belügyminiszter a kalászi anyakönyvi  
 kerületbe *Spányr* Ágoston, az óbarabai  
*Ivicsics* József segédjegyzőket anyakönyv-  
 vezető helyettesekké nevezte ki.

— **Vásár.** E: évi április hó 2-án Léván  
 tartott országos barom vásárra felhaj-  
 tatott szarvasmarha 2106 drb. 16 2233 drb.  
 juh 150 drb. sertés 233 drb. kecske 7 drb.

számár 3 drb. összesen 4732 drb. Ezekből  
 eladatott szarvasmarha 447 drb. 16 231 drb.  
 juh 51 drb. sertés 118 drb. kecske 5 drb.  
 számár 1 drb. összesen 853 drb.

**Közönség köréből.**  
**Nyilvános köszönet.**  
 A Lévai Takarékpénztár 100 koronát,  
 a Lévai Takarékek és Hitelintézet 30 koronát  
 adományozott a lévai ág. hitv. ev. egyház  
 községeknek.  
 Ezen adományokért e helyen is köszö-  
 netet mond.  
 Léva, 1906. márc. 29-én  
 Kern Albert.  
 pénztárnok.

**Köszönet nyilvánítás.**  
 Hálás szívvel mond köszönetet az alul-  
 írott a lévai Takarékpénztár Tekintetes  
 Igazgatóságának, azon nagylelkű és haza-  
 fias adományáért, a melylyel a dobóberek-  
 aljai iskolát 50 koronával és a garamujfa-  
 lusi iskolát szintén 50 koronával megaján-  
 dekozni kegyeskedett! Ezen két intézet,  
 ugy mint eddig, ez után is a népevelés  
 fontos ügyét vállal-erkölcsi és magyar nem-  
 zeti irányban fogja vezetni, hogy ezzel is  
 némileg legalább lerőjje háláját azon intézet  
 iránt, a mely évről évre, jövedelmi áldozatai-  
 val, a magyar nemzeti érzület és műve-  
 lődés előmozdítására páratlan áldozatkész-  
 séggel hozzájárul.  
 Garamujfaluban 1906 márc. 22-én  
 Báthy Gyula  
 alesperes-tanfőgyelő.

**Nyilvános köszönet.**  
 A „Lévai Takarékpénztár“ 100 koronát  
 azaz száz koronát küldött hozzám a főgim-  
 náziumi Segélyző-Egylet részére. Intézetünk,  
 különösen szegény tanulóink nevében ezen  
 uton is hálás köszönetet mondok a nemes  
 tettért.  
 Léva, 1906. márc. 30-án  
 Gyulányi Lajos,  
 a kegyesrendi főgimnázium igazgatója.

**Nyilvános köszönet és nyugtázás.**  
 A lévai takarékek és hitelintézet igazga-  
 tóságától 50 korona és a lévai takarékpénz-  
 tár tek. igazgatóságától, az ö. t. o. egylet  
 céljaira kapott 100 korona kegyes adomá-  
 nyért, az egylet nevében ez uton mond  
 hálás köszönetet és nyugtázta.  
 Léva, 1906. márc. 30-án  
 Kovács Samu  
 ö. t. o. egyl. pénztárnok.

**Köszönet-nyilvánítás.**  
 Hálás köszönettel nyugtatjuk a lévai  
 izraelita nőegylet nevében, hogy a lévai  
 takarékpénztár 40 koronát, a lévai kereske-  
 delmi bank 20 koronát, a bars megyei nép-  
 bank 50 koronát, a lévai takarékek és hitel-  
 intézet 30 koronát, a teaestély jövedelméből  
 pedig 24 koronát voltak kegyesek egyletünk  
 támogatására adományozni.  
 Léva, 1906. március hó 28-án  
 Fenyvesi Károly Weisz Mórné  
 titkár elnök

**Nyilvános köszönet.**  
 Hálás köszönetünket nyilvánítjuk azért,  
 hogy a lévai takarékpénztár 50 koronát, és  
 a lévai takarékek és hitelintézet 25 koronát,  
 voltak szivesek a lévai áll. tanító-képző in-  
 tézeti ifjúsági segélyegylet támogatására  
 adományozni.  
 Léva, 1906. április hó 5-én  
 Elnökség.

**Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.**  
 1906 évi április hó 1-től április hó 8-ig.

Születés.		
A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Bosjak József Bátorvicski J.	fiú	József
Herczog Lipót Schveiger B rta	fiú	Jenő
Szentgyörgyi Szégnér Géza Mércád r Edi	fiú	Ervin, Henrik, Kornél, Alajos, Mária
ifj. Dóka János Dálnoki Á.	fiú	István Lajos
Frasch Ferenc Hugy e Karolin	fiú	Lajos István
Mészáros Lajos Kalapos M.	fiú	László
Adler Sándor Hausner Adél	leány	Edith

**Halálozás.**

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
özv. Akács József Trenka Borbála	86 éves	agg. végkimerülés
Király János	50 éves	gutaütés
Varga Anna	14 éves	Bélgümösödés
Réti Kné. Bayer Hedvig	47 éves	Tüdőgyulladás

**Lévai piaciárak.**  
 Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány.  
 Buza m.-mászánként 15 kor. 20 fill. 15  
 kor. 60 fill. — Kétszeres 13 kor. 60 fill. 14  
 kor. 20 fill. — Rozs 12 kor. 40 fill. 13 kor.  
 20 fill. — Arpa 14 kor. 60 fill. 14 kor. 80  
 fill. — Zab 15 kor. 40 fill. 16 kor. 20 fill.

— Kukorica 13 kor. 80 fill. 14 kor. 40 fill.  
 — Lencse 27 kor. 40 fill. 28 kor. 20 fill. —  
 Bab 24 kor. 20 fill. 26 kor. 40 fill. — Kő-  
 les 9 kor. 40 fill. 10 kor. 20 fill.

**Vetőmagvak 100 kilónként Budapesten.**  
 Vöröshere 114—126 kor. — Lucerna 128—  
 132 kor. — Bükköny 18—20 kor. — Mu-  
 har 18—20 kor. — Baltacim 30—32 kor.

**Nyiltér.**  
 352/1906. tkvi. szám.

**Árverési hirdetményi kivonat!**  
 A lévai k.r. bíróság mint tekkönyvi hatóság  
 közhírre teszi, hogy a lévai takarékek és hitelintézet  
 végrehajtatónak Bondiz Jónás és András végrehajtatást  
 szenvedők elleni 140 korona ökekövetelés és jár. iránti  
 végrehajtatási ügyében a lévai kir. bíróság területén  
 levő Vámos Ladány községben fekvő s a vámos ladányi  
 113 sz. tjkvben A. I. és 7 sor 69 a és 1014 számú  
 ingatlanra 1605 kor. az ottani 457 sz. tjkvben A. I. 1  
 sor 1154 b. 3 számú ingatlanára 18 kor. az ottani  
 1380 sz. tjkvben A. I. 1 sor 1533 számú ingatlanára  
 a C t. tet. alatt Csonó Istváné szül. Dalmadi Karo-  
 lin javára bekebelezett élet járadékkal terhelve 212  
 kor. az ottani 387 tjk ben A. I. 1 sorsz. ingatlanbani  
 2 586 részére 226 kor. kikiáltási árban, továbbá u. a.  
 és Bondiz Andrásnak az ottani 9 sz. tjkvben A. I. 3  
 sor 186 számú ingatlanbani 2/7 rész. illetményére a C. i.  
 tet alatt özvegy Csonó Istváné szül. Dalmadi Karo-  
 lin életjáradékával terhelve 460 kor. és Bondiz And-  
 rásnak az ottani 386 tjkvben 1/586 részére 216 kor.  
 kikiáltási árban az árverés elrendelte és hogy a fennebb  
 megjelölt ingatlanok az 1906 évi április hó 30-ik nap-  
 ján d. u. 2 órakor Vámos Ladány község házában  
 megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul  
 is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok  
 becslésének 10% át készpénzben vagy az 1881 évi LX  
 t. cz. 42 §-ában jelzett ártalommal számított és az  
 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt I. M.  
 R. 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a ki-  
 küldött közehez letenni, avagy az 1881 évi LX t. cz.  
 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál tört-  
 entéleg elhelyezéséről kállított szabályszerű  
 elismervényt átszolgáltatni.  
 Kelt Léván a kir. járásbírósg mint tekkönyvi  
 hatóságnál 1906 évi február hó 24 napján.  
 Elek.  
 kir. aljárásbíró.

146/1906 ügyszám.

**Árverési hirdetés.**  
**Palásti András** vámosladányi lakos  
 egy vöröstarka tehenet vett Gazsó Mihály  
 alsópéli lakostól.  
 A lévai kir. járásbírósg 1906 évi Sp.  
 I. 2/2 számú ítélete alapján arra kötelezte  
 Gazsó Mihályt, hogy a tehenet a vételár  
 visszafizetése mellett vegye vissza.  
 Gazsó Mihály ezt nem teljesítette.  
 Ennélfogva Palásti András megbízásából én  
 azt a vöröstarka tehenet folyó hó 11-ik  
 napján délelőtt 10 órakor Léván  
 hivatalos irodámban megtartandó nyil-  
 vanos árverésen a legtöbbet ígérőnek, kész-  
 pénz fizetés mellett elfogom adni.  
 A tehenet az árverés előtt az Omán  
 téren mindenki megtekintheti és megviss-  
 gálhatja.  
 A tehennek az a hibája, hogy tőgyének  
 egyik bimbója be van dugulva. Egyéb iránt  
 Palásti András annak egészségi állapotára  
 felelősséget nem vállal.  
 Kelt Léván 1906 évi ápril hó 6-án.  
 Belcsák László  
 kir. közjegyző.

**Gyöngyvirág-** créme és szappan  
 arczra kézre leg-  
 jobb, teljesen ártalmatlan szor.  
 1 tégely ára 1 korona. — Szappan 80 fill.  
**BOLEMAN** gyógyszerárban Léván.

**Singer** melyekben  
 Singer  
 gépek  
 árulnatnak.

**Singer Co** varrógép r. t.  
**LÉVA** Kazinczi u. 2.

**Szabó üzlet megnyitás.**  
 Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű kö-  
 zönséget, hogy Léván Petőfi utca 9 szám  
 alatt (Dukasz-féle házban) a mai kor igé-  
 nyeinek megfelelő

**Férfi szabó üzletet nyitottunk.**  
 Üzletünket a legszolidabb bel és kül-  
 földi szövetekkel s minden e szakmába  
 tartozó kellékekkel felszereltük.  
 Készítünk férfi és gyermek ruhát, papi  
 és katonai egyenruhát stb.  
 Számos éven szerzett tapasztalataink  
 kezeskednek arról, hogy a nagyérdemű  
 közönség igényeit minden tekintetben kifog-  
 juk elégíteni.  
 Magunkat a nagyérdemű közönség part-  
 fogásába ajánljuk s kérjük, hogy becses  
 megrendeléseivel üzletünket megtisztelni  
 kegyeskedjék.  
 Tisztelettel  
**Szepesy és Béres**  
 férfi szabók.



Az elmúlt rendkívül száraz nyár folyamán ismét a

**Küküllőmenti**

**Első Szőlőültvénytelep**

(Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes. 114 N.-Küküllőmegye.)

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőültvényeket szállít. Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,**  
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régiának bizonyult hárszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult küszvényel, csúznál és meghűtésnél bedorzsolásokkal használandó.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Évenként  
**3**  
huzás!

**300.000**  
**600.000**  
**300.000**  
koronás főnyeremények.

Évenként  
**3**  
huzás!

**Biztos tőkebefektetés és legolcsóbb sorsjegyek**

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület új nyereménykötvényei.

A nyereménykötvényeket eladjuk:

- a) készpénzfizetésre a mindenkori napi árfolyamon,
- b) letétjegyre 20 korona foglaló lefizetése ellen ugyancsak a napi árfolyamon. A hátralékot a legolcsóbb kamatláb mellett hitelezük.
- c) részletivekre.

18 havi 10 K., 24 havi 8 K., 30 havi 6.50 K. részletre.

Már az első részletnek vagy a foglalónak postautalványon való beküldése után megküldjük a sorsjegyek sorozatát és szám t tartalmazó törvényesen kiállított részletivet, illetve a letétjegyét, melynek alapján a vevő azonnal megszerzi a kizárólagos játékjogot.

**LÉVAI KERESKEDELMŰ BANK R. T.**

**Megrendelési jegy.**

a) készpénzfizetésre vagy letétjegyre. b) RÉSZLETIVRE.

Lévai kereskedelmi Bank Részvénytársaság Léva. Sziveskedjenek részemre a napi árfolyamon számítva készpénzfizetés letétjegy ellen darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár egyesületi nyereménykötvényt küldeni. Mai postával küldök Önöknek foglalóul darabonként 20 koronát azaz összesen koronát míg a hátralékos összeget sziveskedjenek utánvetel beszéni. folt:számán hitelezni.

Lévai kereskedelmi bank részvénytársaság Léva. Megrendelek Önöknél darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt a vételárát darabonként koronás havi részletekben fogom törleszteni. Az első részletet összesen koronát ma postautalványon küldtem címükre.

Kelt

A megrendelő neve: (olvasható aláírás)

Pontos lakáscíme:

**Vezérszó:** Minden darab szappan a Schicht névvel tisztá és nem káros alkatrészekből.  
**Jótállás:** 25 000 koronát ízet Schicht György cég szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

**SCHICHT-szappan!**

(„Szarvas” vagy kulcsszappant)

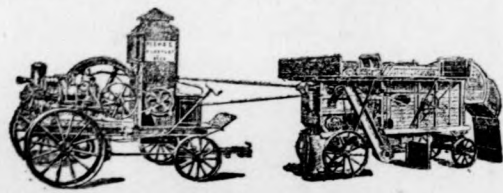
használjuk

kiváló hatású tulajdonsága miatt előnyös eredménnyel

bármely mosási célra úgymint: saját használatra, minden ruhaneműnél és

**mindenhez**

ami egyáltalában mosva lesz.



**DÉNES B. Budapest V. Lipót körút 15. a Plewa E mérnök és Társa magyar vezérképvisellete.**

Bővebb felvilágosítást szolgál Susitzky Jakab Léván.

Különleges gyártási cikk: malomberendezés és motor malomhajtási célokra.

Arjegyzéket és költségvetést díjmentesen küldök.

**Minden gazda**

mielőtt cséplőkészletet vásárol, nézze meg a Plewa féle benzin vagy nyersolaj motoros locomobilt, megfelelő cséplővel üzemben.

**Minden háziasszony**

kérjen a legujabban érkezett s közvetlen a termelőtől importált első minőségű

**New-Cuba-Kávéból**

melynek aromája kitünő és természetes festetlen színű

**Kilója 3 korona 20 fillér**

4 1/2 kilogr. póstacsomag ára 13 kor. 50 fillér.

Kapható: **KERN TESTVÉREKNÉL Léván.**

Jegyzet: főd g, hogy a kávé ne legyen túl barnára pörkölve, mi álta elveszti zamatját s kiuzadja illó olaját.

**Faarverési hirdetemény.**

A beszercebányai püspöki uradalom írásbeli ajánlatokkal egybekapcsolt nyilvános árverés után áruba bocsátja az üzemterv szerint a **Csejkő község** határában fekvő A. üzemosztály III. vágássorozat 31 tag 3. osztágában az 1906 évben kihalználándó 350 tömököbméterre becsült tölgyhaszonfát és 400 ürméterre becaült tölgy-valamint 700 ürméterre becsült csertűzfát tővön az erdőben.

Bánatpénz fejében leteendő illetve az ajánlathoz csatolandó 500 korona készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban. A zárt ajánlatokat tevőkről feltételeztetik, hogy azok az árverési és szerződési feltételeket ismerik s magukat azoknak alávetik.

Az árverési és szerződési feltételek Barsberzencén és Lutillán a püspöki erdőgondnokság hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Az árverés folyó évi április hó 19-ik napján délelőtti 10 órakor **Barsberzencén** a püspöki erdőgondnokság hivatalos helyiségében lesz megtartva.

Garamszentkeresztben, 1906 évi április hó 2-án.

**Vetzel István**  
uradalmi felügyelő.

**MAGYAR GÉPEK**

A tisztelt gazda közönség szives tudomására hozom, hogy a sokoldalú érdeklődésnek megfelelően raktáromon tartok

**GANZ-féle MOTOROKAT**

minden nagyságban, melyek nálam állandóan üzemben láthatók.

Egyben ajánlom a t. vásárlók figyelmébe a

**HOFFER és SCHRANTZ**

elismert elsőrendű gépgyár összes gyártmányait, különösen gőzcséplőkészletek, járgányos cséplőgépek

**VICTORIA DRILL vetőgépek**

ekék, szecskaavágók stb. stb.

**ÁLLANDÓ DUS RAKTÁRT TARTOK**

**Mc. Cormick**

világhírű arató és fűkaszaló gépekből a legjobb gyártmányu varrógépek; legelőnyösebb bevásárlási forrása.

**KNAPP DAVID**  
gépraktára Léva Mártonffy-utca.

Az elismert legjobb és legkitünőbb

**Aczélekék 1, 2, 3 és 4 barázdasnak**

Rét, moha, tagozot és diagonál **Boronák**

Gyűrűs és sima acél lemez fűldi hengerek

**Agricola vetőgépek**

szab. új Kenőgyűrűvel ellátott görgős csapágyakkal

kézi-, járgány- és gőzhajtásra

**Járgányok**

1-6 vonóállat befogására

Legujabb gabona-tisztító-rosták,

**TRIUREK és KUKORICA MORZSOLÓK.**

Szecska vágók, darálók, répvágók,

**Széna és szalmaprések** nyugvók és szállíthatók

— valamint minden más fajta gazdasági gépek

legujabb szerkezetben készítenek és szállítanak

**MAYFARTH PH. és Társa**

cs. és k. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntődék és vashámorművek

Alap. 1872. **Bécs, II/1. Taborstrasse 71.** 1000 munkás.

Kitüntetve több, mint 450 arany, ezüst és bronz éremmel az összes nagyobb kiállítások

Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen. — Képviselek és vizionat elárultók keresetnek.

Kaphatók: **KNAPP DAVID úrnál Léván.**